

Protokół z 8. posiedzenia Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 – 11 czerwca 2024 r.

1. Otwarcie posiedzenia

Posiedzenie otworzyła **Pani Patrycja Zeszutek, p.o. Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, Zastępczyni Przewodniczącego Komitetu Monitorującego FENG**, która powitała członków i obserwatorów Komitetu zebranych zarówno stacjonarnie, jak i za pośrednictwem zdalnego połączenia, a także przedstawicieli Komisji Europejskiej - **Pana Simeona Shenev'a, Zastępcę Dyrektora Wydziału ds. Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej** oraz **Panią Benedicte Charbonnel Zabdyr, Menedżera Programu FENG w Wydziale ds. Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej**.

Pani Patrycja Zeszutek poinformowała, że od początku wdrażania programu ogłoszono łącznie 54 nabory z alokacją prawie 25 mld PLN. Uruchomione środki stanowią ponad 72% środków dostępnych w programie, a zawarte dotychczas umowy prawie 24% alokacji. Zwróciła także uwagę, że na prośbę Komisji Europejskiej do porządku obrad, dołączono punkt dotyczący informacji o 9. Raporcie na temat spójności oraz o Rozporządzeniu STEP.

Pani Patrycja Zeszutek podziękowała członkom Grupy roboczej do spraw wdrażania 2. i 3. priorytetu FENG, którzy pracowali w maju br. nad kształtem kryteriów przygotowanych na posiedzenie. Poinformowała, że dokumenty będące przedmiotem obrad rozesłano pocztą elektroniczną 27 maja br. Przypomniała, że dokumenty z każdego posiedzenia są zamieszczane na stronie internetowej www.nowoczesnagospodarka.gov.pl w zakładce „O Programie - Komitet Monitorujący”.

Porządek obrad zawierał następujące punkty:

- prezentację stanu wdrażania programu, w tym informację dotyczącą zgłoszeń o podejrzeniu niezgodności z Kartą Praw Podstawowych i Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych do instytucji realizujących program FENG,
- prezentację i głosowanie nad zmianą kryteriów wyboru projektów dla działania 02.01 „Międzynarodowe Agendy Badawcze”,
- prezentację i głosowanie nad zmianą kryteriów wyboru projektów dla działania 02.02 „First Team”,

- prezentację i głosowanie nad kryteriami wyboru projektów dla działania 02.03 „Team Net”,
- prezentację i głosowanie nad zmianą kryteriów wyboru projektów dla działania 02.17 „Rozwój oferty klastrów dla firm”,
- prezentację dotyczącą 9. Raportu na temat spójności i Rozporządzenia STEP.

Do przedstawionego porządku nie zgłoszono uwag.

Pan Simeon Shenev, przedstawiciel Komisji Europejskiej wskazał, że w dalszej części posiedzenia przedstawicielka KE zaprezentuje informacje dotyczące 9. Raportu na temat spójności terytorialnej, ekonomicznej i społecznej w Europie. Raport jest istotny z punktu widzenia przyszłości polityki spójności, gdyż jest to obecnie jeden z ważniejszych tematów i takim pozostanie do końca roku. Wskazał, że można oczekiwać głębokich zmian, a nawet rewolucji w polityce spójności. Dodał, zostaną również zaprezentowane informacje na temat inicjatywy STEP.

2. Stan wdrażania programu FENG, w tym informacja dot. zgłoszeń o podejrzeniu niezgodności z Kartą Praw Podstawowych i Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych do instytucji realizujących program FENG

Pani Anna Świebocka, Zastępca Dyrektora oraz **Pani Aneta Sobota-Białas, Naczelnik Wydziału Monitorowania z Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielki Instytucji Zarządzającej FENG** przedstawiły prezentację na temat aktualnego stanu wdrażania programu.

Dyskusja:

Pani Marzena Chmielewska, Zastępczyni Dyrektora Generalnego ds. rozwoju projektów, przedstawicielka Konfederacji „Lewiatan” poprosiła o wyjaśnienie, co oznacza informacja, że IP „nie chce podpisać umowy”.

Pani Patrycja Zeszutek wyjaśniła, że chodzi o sytuację, w której IP negocjuje umowę pomimo zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie. W bieżącym okresie programowania IZ dysponuje ograniczonymi środkami z Pomocy technicznej i musi je reglamentować. Rozwiązaniem będzie nowa stawka na kolejne lata wdrażania w projektach Pomocy technicznej. Wyraziła nadzieję, że uda się znaleźć zadowalające obie strony rozwiązanie finansowe, tak aby sprawnie wdrożyć i sfinansować cały system oceny wyboru i wdrażania projektów.

Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek, Wiceprzewodniczący Rady Głównej Instytutów Badawczych, przedstawiciel Rady Głównej Instytutów Badawczych zapytał o aktualny wskaźnik

sukcesu w naborach konkurencyjnych w podziale na dużych przedsiębiorców, średnich, małych i mikro.

Pani Patrycja Zeszutek poinformowała, że taka informacja zostanie przygotowana i przekazana pocztą elektroniczną.

Pani Justyna K. Ochędzan, przedstawicielka organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania włączenia społecznego – Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych:

- podziękowała za prezentację,
- zapytała o formę prawną 17 organizacji pozarządowych, które są beneficjentami środków FENG, czy są to, np. inkubatory przedsiębiorczości w formie fundacji, organizacje społeczne lub socjalne.

Pani Anna Świebocka wyjaśniła, że jako organizacje pozarządowe wskazane są fundacje i stowarzyszenia. Szczegółowa analiza zostanie przygotowana i przekazana pocztą elektroniczną.

Pani Marzena Chmielewska poprosiła o odnotowanie w protokole, że w ocenie Konfederacji „Lewiatan” problemem systemowym programu jest czas oceny projektów B+R – od momentu złożenia wniosku do podpisania umowy może minąć blisko 2 lata (dla naboru ogłoszonego w maju 2023). W związku z tym, proces oceny jest nieadekwatny do specyfiki projektów. Być może ostatnie zmiany w kryteriach i procedurze oceny to zmienią, ale program potrzebuje kilkukrotnego skrócenia całego procesu – do 100-120 dni.

Pan Sławomir Wittkowicz, członek Prezydium Forum Związków Zawodowych, przedstawiciel Forum Związków Zawodowych poparł uwagę do protokołu **Pani Marzeny Chmielewskiej**.

Głosowanie:

Brak głosowań w tym punkcie.

3. Zmiany kryteriów wyboru projektów dla działania 02.01 „Międzynarodowe Agendy Badawcze” w 2. priorytecie FENG Środowisko sprzyjające innowacjom

Pani Patrycja Zeszutek przypomniała, że „Międzynarodowe Agendy Badawcze” to działanie, które ma na celu wspieranie powstania lub rozwoju wyspecjalizowanych, wiodących w skali światowej zespołów i organizacji badawczych, w których możliwe będzie osiągnięcie doskonałości naukowej i międzynarodowej konkurencyjności badań.

Prezentację na temat zmian kryteriów wyboru projektów przedstawiła **Pani Kinga Słomińska, Zastępca Dyrektora do spraw Działalności Programowej, przedstawicielka Fundacji na rzecz Nauki Polskiej – IP FENG.**

Dyskusja:

Pan dr inż. Zygmunt Krasieński, Prezes Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii, przedstawiciel Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii zapytał, czy składanie wniosku o dofinansowanie będzie możliwe tylko w języku polskim.

Pani Kinga Słomińska poinformowała, że trwają jeszcze dyskusje na ten temat, również z przedstawicielami KE. Fragmenty wniosku są składane także w języku angielskim, natomiast ustawa o języku polskim się nie zmieniła i jeśli nic się nie zadzieje do momentu ogłoszenia dokumentacji konkursowej, to wniosek będzie musiał być złożony w języku polskim. FNP będzie prosiła o część dokumentów (np. agendę badawczą), które wymagają merytorycznej oceny ekspertów dziedzinowych, w wersji polskiej i angielskiej. Jest to utrudnienie i FNP chciałaby to zmienić. Instytucja chciałaby też poszerzyć grupę ekspertów poza Polskę, bo to zmniejszyłoby liczbę potencjalnych konfliktów interesów.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 45** w sprawie przyjęcia zmian kryteriów wyboru projektów dla działania 02.01 „Międzynarodowe Agendy Badawcze” – nabór ogólny w priorytecie 2. FENG “Środowisko sprzyjające innowacjom”:

40 głosów “za”, 0 “przeciw”, 2 głosy wstrzymujące się.

W sumie oddano 42 głosy. Wszystkie głosy były ważne. Nikt nie wyłączył się z głosowania z powodu konfliktu interesów.

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 46** w sprawie przyjęcia zmian kryteriów wyboru projektów dla działania 02.01 „Międzynarodowe Agendy Badawcze” – „Widening participation – teaming for excellence” w priorytecie 2. FENG “Środowisko sprzyjające innowacjom”:

38 głosów “za”, 0 “przeciw”, 1 głos wstrzymujący się.

W sumie oddano 39 głosów. Wszystkie głosy były ważne. Nikt nie wyłączył się z głosowania z powodu konfliktu interesów.

4. Zmiany kryteriów wyboru projektów dla działania 02.02 „First Team” w 2. priorytecie FENG Środowisko sprzyjające innowacjom

Prezentację zmian kryteriów przedstawiła **Pani dr Maria Mosor, Kierownik Zespołu do spraw Koordynacji Programów, przedstawicielka Fundacji na rzecz Nauki Polskiej – IP FENG.**

Dyskusja:

Brak dyskusji w tym punkcie.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 47** w sprawie przyjęcia zmian kryteriów wyboru projektów dla działania 02.02 „First Team” w priorytecie 2. FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”:

39 głosów „za”, 0 „przeciw”, 3 głosy wstrzymujące się.

W sumie oddano 42 głosy. Wszystkie głosy były ważne. Nikt nie wyłączył się z głosowania z powodu konfliktu interesów.

Do wyniku głosowania dopisano głos oddany „za” na czacie programu Zoom przez **Panią Małgorzatę Mikę, Zastępcę Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, przedstawicielkę Instytucji Zarządzającej programem Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,** która zgłosiła, że na moment rozpoczęcia głosowania system do głosowania u niej nie zadziałał.

Pan Sławomir Wittkowicz poprosił o sprawdzenie, czy Regulamin KM daje taką możliwość dopisania głosu.

Pani Aneta Sobota-Białas odpowiedziała, że Regulamin KM nie przewiduje tak szczegółowych sytuacji i nie określa sposobu liczenia głosów. IZ może wprowadzić do Regulaminu takie doprecyzowania przy najbliższej jego aktualizacji.

Pan Sławomir Wittkowicz podziękował za informację.

**5. Kryteria wyboru projektów dla działania 02.03 „Team Net” w 2. priorytecie FENG
Środowisko sprzyjające innowacjom**

Prezentację kryteriów przedstawił **Pan dr inż. Radosław Kwapiszewski, Kierownik Zespołu do spraw Wsparcia Oceny Projektów i Komercjalizacji, przedstawiciel Fundacji na rzecz Nauki Polskiej – IP FENG.**

Pani Patrycja Zeszutek zwróciła uwagę, że do kryteriów IP wprowadziła autopoprawki, które również będą uwzględnione w głosowaniu nad uchwałą.

Dyskusja:

Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek:

- zapytał, czy w działaniu brana jest pod uwagę wyłącznie komercjalizacja bezpośrednia;
- w odniesieniu do kryterium obligatoryjnego nr 4 „Posiadanie przez konsorcjum praw niezbędnych do realizacji projektu i komercjalizacji jego wyników” zwrócił uwagę, że zmiana zapisu „Ocenie podlega czy konsorcjum zapewnia dostęp do dóbr intelektualnych niezbędnych do realizacji i komercjalizacji projektu” na „Ocenie podlega czy konsorcjum posiada (...)” niczego nie zmienia. Treść uległaby zmianie, gdyby wpisać „posiadanie własności/ prawa”. Gdy się składa projekt można jeszcze nie posiadać własności, ale mieć taką perspektywę. Zapytał, czy intencja FNP jest taka, że wnioskodawca musi mieć pewność, tj. posiadać prawo, a nie tylko dostęp do własności intelektualnej. Tworzona jest nowa własność intelektualna na bazie czegoś, co już powstało. Zapytał, czy taka baza jest zapewniona.

Pan dr inż. Radosław Kwapiszewski w odpowiedzi na uwagi **Pana prof. dr hab. inż. Mariana Szczerka** wskazał, że definicja komercjalizacji jest szeroka zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i może być ona bezpośrednia i pośrednia. FNP spodziewa się, że preferowanym modelem będzie licencjonowanie, ale jest także możliwość założenia spółek spin-off'ów.

W kwestii zmiany sformułowania z „zapewnia dostęp” na „posiada dostęp” w kryterium obligatoryjnym nr 4 **Pan dr inż. Radosław Kwapiszewski** wyjaśnił, że Wnioskodawca powinien posiadać dostęp do dóbr intelektualnych. Zapytał, czy ww. zmiana jest akceptowalna i czy w pytaniu chodziło o wyjaśnienie, czy nie wpływa ona na zmianę treści kryterium. **Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek** potwierdził.

Pani dr Ewa Rumińska-Zimny, Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Kongres Kobiet zapytała, czy i w jakiś sposób do kryteriów oceny projektów wchodzi kryteria równościowe (horyzontalne), a jeśli tak, to w jaki sposób są one uwzględnione.

Pan dr inż. Radosław Kwapiszewski wskazał, że tak samo jak w poprzednich działaniach również i w tym są 3 kryteria horyzontalne obligatoryjne „TAK”/ „NIE” i należy je spełnić.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 48** w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru projektów dla działania 02.03 „Team Net” w priorytecie 2. FENG “Środowisko sprzyjające innowacjom”:

41 głosów “za”, 0 “przeciw”, 3 głosy wstrzymujące się.

W sumie oddano 44 głosy. Wszystkie głosy były ważne. Nikt nie wyłączył się z głosowania z powodu konfliktu interesów.

6. Zmiany kryteriów wyboru projektów dla działania 02.17 „Rozwój oferty klastrów dla firm”

w 2. priorytecie FENG Środowisko sprzyjające innowacjom

Prezentację kryteriów przedstawiła **Pani Anna Forin, Dyrektor Departamentu Usług Proinnowacyjnych, przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – IP FENG.**

Dyskusja:

Pani dr Ewa Rumińska-Zimny wskazała, że kilka razy padło sformułowanie, iż członkostwo w klastrach powoduje korzyści dla firm w nich uczestniczących i zapytała, czy kryterium oceny nie mogłoby dotyczyć tego, że w jednych klastrach będzie mieszana reprezentacja kobiet i mężczyzn prowadząca firmy, a w innych będą tylko firmy prowadzone przez mężczyzn. Zapytała, czy kwestia członkostwa firm w klastrach i płci właścicieli firm ma jakieś znaczenie w przypadku tego działania.

Pani Anna Forin w odpowiedzi na zapytanie **Pani dr Ewy Rumińskiej-Zimny** poinformowała, że płeć właścicieli firm w klastrach nie ma większego znaczenia w tym przypadku, ponieważ wspomniane wcześniej korzyści płyną z rozwoju oferty usługowej koordynatorów klastrów dla członków klastrów pod kątem rozwoju ich innowacyjności. Jeśli chodzi o kwestie horyzontalne to wskazała kryterium, które jest dedykowane temu obszarowi. Zauważyła, że dzięki aktywności **Pani dr Ewy Rumińskiej-Zimny** kryteria dotyczące równości kobiet i mężczyzn rozwijają się w kolejnych naborach.

Pani dr Ewa Rumińska-Zimny zwróciła uwagę, że są różne formy innowacyjności i trzeba określić, która jest lepsza, a która gorsza. Wśród oceniających projekty istnieje przekonanie, że techniczna innowacyjność jest lepsza, a np. ta ułatwiająca życie codzienne jest gorsza. Zapytała, jak zdefiniowana jest innowacyjność w kryteriach. Wskazała, że kryteria innowacyjności formułowali w Polsce inżynierowie i technolodzy, głównie z politechnik.

Pani Anna Forin odpowiedziała, że w działaniu nie mamy do czynienia z weryfikacją oceny innowacyjności projektu, tak jak w projektach, które wspierają wdrażanie innowacji przez, np. przedsiębiorców. Działanie „Rozwój oferty klastrów dla firm” jest specyficzne, bo oferuje wsparcie na rozwój oferty usługowej, która ma pobudzać innowacyjność u członków klastra, czyli u przedsiębiorców. Nie jest oceniana innowacyjność jako taka, ale kryteria dotyczą zarówno innowacji produktowych, czyli technologicznych dla firm produkcyjnych, rozwiązań inżynierskich, jak i sposobów świadczenia usług, np. cyfryzacji firm. Zatem dotyczą również rozwiązań procesowych.

Pani Anna Sokołowska, Dyrektor Biura Zarządu Związku Pracodawców Klastry Polskie, przedstawicielka Związku Pracodawców Klastry Polskie:

- zwróciła uwagę, że ogłoszenie naboru jest planowane na 10 września 2024 r., natomiast w tabeli z odpowiedziami na uwagi przekazanymi po posiedzeniu Grupy roboczej zostało wskazane, iż pojęcie "właściciela i operatora" (kryteria obligatoryjne → kwalifikowalność

wnioskodawcy) zostanie doprecyzowane w słowniczku do Regulaminu wyboru projektów.

Zapytała, czy znana jest już PARP/IZ ww. definicja;

- wskazała, że niezwykle istotne jest doprecyzowanie pojęć „właściciel i operator”, gdyż przytoczona podstawa prawna nie przywołuje jednoznacznej definicji właściciela i operatora klastra, stąd brak jest możliwości weryfikacji kwalifikowalności potencjalnego Wnioskodawcy (koordynatora klastra). Większość koordynatorów klastrów działa na zasadzie umowy o współpracy (gdzie nie ma prawa własności), jest zarządzana m.in. przez stowarzyszenia, czy fundacje.

Pan dr inż. Zygmunt Krasieński w imieniu IZTECH poparł pytanie i stanowisko dotyczące "właściciela i operatora" klastra przedstawione powyżej przez **Panią Annę Sokołowską**.

Pan Sławomir Wittkowitz w odniesieniu do wcześniejszej wypowiedzi **Pani Anny Forin** zwrócił uwagę, że kryterium nie może być „dedykowane”, ale „skierowane do” lub może dotyczyć konkretnych spraw.

Pani Marta Mioduszevska, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFIPR, przedstawicielka IZ FENG poinformowała, że pojęcie "właściciela i operatora" jest stosowane zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu o wyłączeniach blokowych, tzw. GBER. Doprecyzowania będą prezentowane w dokumentacji konkursowej dla naboru. Definicja nie będzie precyzowana autonomicznie przez IZ/ PARP. IZ zwróciła się z prośbą o interpretację za pośrednictwem Instytucji Koordynującej do Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji w KE, która zajmuje się tym tematem przy wsparciu Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej. Wyraziła nadzieję, że definicja będzie gotowa przed ogłoszeniem naboru. Definicja jest ważna nie tylko dla członków KM i IZ, ale też dla programów regionalnych, które będą się nią posługiwały. Po otrzymaniu definicji IZ udostępni ją regionom i innym interesariuszom. Będzie ona mogła być przekazana także członkom Grupy roboczej ds. wdrażania 2. i 3. priorytetu FENG.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 49** w sprawie przyjęcia zmian kryteriów wyboru projektów dla działania 02.17 „Rozwój oferty klastrów dla firm” – kryteria dla Krajowych Klastrów Kluczowych w priorytecie 2. FENG “Środowisko sprzyjające innowacjom”:

40 głosów “za”, 0 “przeciw”, 4 głosy wstrzymujące się.

W sumie oddano 44 głosy. Wszystkie głosy były ważne. Nikt nie wyłączył się z głosowania z powodu konfliktu interesów.

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 50** w sprawie przyjęcia zmian kryteriów wyboru projektów dla działania 02.17 „Rozwój oferty klastrów dla firm” – kryteria dla Ponadregionalnych Klastrow Wzrostowych w priorytecie 2. FENG “Środowisko sprzyjające innowacjom”:

38 głosów “za”, 0 “przeciw”, 4 głosy wstrzymujące się.

W sumie oddano 42 głosy. Wszystkie głosy były ważne. Nikt nie wyłączył się z głosowania z powodu konfliktu interesów.

7. Informacja o 9. Raporcie na temat spójności i Rozporządzeniu STEP

Prezentację wyników 9. Raportu Komisji Europejskiej na temat spójności oraz informację o Rozporządzeniu STEP przedstawiła **Pani Benedicte Charbonnel Zabdyr, Menadżer Programu FENG, przedstawicielka KE.**

Dyskusja:

Pani Justyna K. Ochędzan:

- w odniesieniu do Raportu wskazała, że z perspektywy programu FENG istotne jest pobudzanie innowacyjności, co było wyraźnie wskazane w Raporcie. Należy także zwrócić uwagę na jakość administracji. Coraz częściej pojawiają się dyskusje o przyszłości polityki spójności, w których obecna jest kwestia budowania potencjału organizacji pozarządowych i partnerów społecznych, ale trzeba również wzmocnić potencjał administracji. Od tego potencjału zależy jakość wdrażania, w rozumieniu, że zorganizowane społeczeństwo obywatelskie powinno mieć więcej narzędzi monitorowania. Społeczeństwo obywatelskie ze swojej perspektywy nie chce słyszeć, że programy, czy projekty spełniają kryteria horyzontalne, ale widzieć, w jaki konkretnie sposób ta idea jest implementowana, jak realizowany jest genderbudgeting na poziomie projektów/ programu, tj., czy wszystkie płace są zgodne z równością płci i czy nie ma luk płacowych w projektach. Podkreśliła, że innowacyjność jest istotna, bo buduje konkurencyjność, co nie jest łatwe w czasach wielu kryzysów. To, co jest również ważne w Raporcie to kwestia demografii. Wyraziła nadzieję, że programy technologiczne będą bardziej skorelowane z programami społecznymi. Wskazała, że z perspektywy organizacji, zajmującej się pomocą społeczną i politykami powiązаныmi implementacja technologii w obszarach opiekuńczych, czy w usługach to istotny element, ważna jest też digitalizacja i rozwój obszaru sztucznej inteligencji;
- podziękowała za dodanie tego punktu do porządku obrad, ponieważ ważne jest analizowanie trendów i dyskusja o polityce spójności. Wyraziła nadzieję, że polska

prezydencja również będzie nawiązywała do tego, w jaki sposób polityka spójności będzie wyglądała w przyszłości.

Pani dr Ewa Rumińska-Zimny wskazała, że Raport jest ciekawy i podsumowuje kolejne kroki polityki spójności UE. W jej opinii warto zwrócić uwagę na szczebel lokalny, samorządowy, ponieważ ma on duże znaczenie, żeby związek między budowaniem innowacyjnej technologicznie gospodarki był jednocześnie spójny społecznie. Te dwie kwestie są oddzielnie traktowane. Przy okazji rozmów o zabudowywaniu białych plam w cyfryzacji Polski, wskazała, że warto zwrócić uwagę na związek z polityką społeczną i polityką wyrównywania szans i spójności. Nawiązała do zapaści demograficznej zasygnalizowanej w Raporcie, która jest widoczna nie tylko w Polsce, ale i w innych krajach. W jej opinii warto się zastanowić, jak połączyć ścieżki technologii ze spójnością społeczną i polityką społeczną. Rola kobiet jest istotna w tym procesie. Powstały Rady Kobiet społecznie wspierające samorządy, które prężnie działają i tworzą sieć. To są osoby działające lokalnie dla małych społeczności i warto zauważyć taki głos.

Pani Ewa Sufin-Jacquemart, Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Kongres Kobiet:

- wskazała, że Rad Kobiet jest już 51 i mają wspólne Prezydium. Niestety nie są usankcjonowane prawnie i nie mają zagwarantowanego prawa do powstawania, zależy to od dobrej woli władarzy;
- zapytała, czy prezentacja KE będzie mogła być przekazana członkom KM.

Pan Tomasz Kacperski, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawiciel IZ FENG potwierdził, że prezentacja zostanie przekazana członkom KM.

Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek wskazał, że w jego opinii warto odnieść podsumowanie do programów z poprzednich perspektyw: POIG 2007-2013 i POIR 2014-2020. Realizacja programu POIG umożliwiła wzrost o 0,7% PKB, ale nie zmieniła pozycji Polski w rankingu innowacyjności – nadal jest ona na 4. miejscu od końca w UE. Warto by było odnieść te zestawienia do działań podjętych w ramach FENG. Pamiętać też trzeba o jakości regulacji zgodnie z dokumentem The Innovation Principle, który obowiązuje w KE. Polska jest wciąż na pozycji kraju z końca Europy, co przejawiało się tym, że FENG uruchamiano 3 lata. W jego opinii warto gromadzić konkretne dane dotyczące efektów POIR i zachować ciągłość ukazywania progresji: POIG → POIR → FENG. W kontekście doskonalenia sterowania finansowo-organizacyjno-ekonomicznymi zasadami generowania postępu, cieszyłby się, żeby podobną analizą kończyło się każde posiedzenie KM.

Pan Simeon Shenev odniósł się do wypowiedzi **Pani Justyny K. Ochędzan** oraz **Pani dr Ewy Rumińskiej-Zimny**, które jego zdaniem pokazują kompleksowość debaty dotyczącej przyszłości polityki spójności. Każdorazowo główne pytanie dotyczy dostępnych funduszy na politykę spójności,

co nie jest niczym nowym. To, co jest nowego to wyzwania dotyczące polityki bezpieczeństwa i polityki obronności. Polityka spójności opiera się na traktatach, na spójności terytorialnej, społecznej i ekonomicznej, ale powstaje pytanie jak przyczynia się do konkurencyjności UE jako całości. Zakres problematyki jest otwarty i każdy zainteresowany polityką spójności powinien przyczynić się do postępów w tej trwającej debacie, bo nadchodzące lata będą przełomowe. Zachęcił uczestników posiedzenia do aktywności na ww. polu.

Pani Patrycja Zeszutek poinformowała, że przygotowania do polskiej prezydencji są już na zaawansowanym etapie. Raport na temat spójności jest niejako osią dla przygotowania prezydencji, na której będą budowane panele dyskusyjne i społeczny dialog w tym zakresie.

8. Sprawy różne

Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek odniósł się do trwającego do 29 lipca br. naboru w działaniu FENG.02.04 „Badawcza Infrastruktura Nowoczesnej Gospodarki”, w ramach którego jednostki sieciowe wymienione w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce mogą zgłaszać projekty. Jest jednak problem, który dotyczy Sieci Badawczej Łukasiewicz – najbardziej zintegrowanej sieci jednostek badawczych, działających na rzecz innowacyjności. W ramach ww. naboru w kryterium obowiązkowym „Kwalifikowalność Wnioskodawcy” jest wymóg, żeby przedłożyć skan strategii rozwoju sieci: „Organizacja posiada wspólne cele, plany i strategie rozwoju, a jeden z jej organów, wskazany w akcie prawnym regulującym działanie organizacji, ma uprawnienia nadzorcze wobec podmiotów tworzących organizację.”. Problem polega na tym, że tej strategii dla Sieci Badawczej Łukasiewicz nie ma. Jest to sprawa na poziomie państwa, niezależna od Sieci, która jest przez to wykluczona, bo nie może przedstawić skanu strategii. Zgłosił postulat zrezygnowania z formalnego wymogu przedstawiania skanu strategii. W jego opinii wystarczy udokumentowanie, że jest to sieć, bo utrzymanie wymogu złożenia skanu strategii eliminuje 30% instytutów badawczych.

Pani Marta Mioduszevska zauważyła, że na temat kryteriów wyboru projektów w działaniu „Badawcza Infrastruktura Nowoczesnej Gospodarki” rozmawiano podczas posiedzenia KM FENG 8 listopada 2023 r. i wtedy przyjęto kryteria. Ani podczas KM ani spotkań Grupy roboczej do spraw wdrażania 2. i 3. priorytetu FENG nie została zgłoszona taka uwaga. Kryteria zostały przyjęte i obowiązują dla obecnie trwającego naboru. Zaproponowała, aby dać szansę także innym wnioskodawcom na złożenie wniosku. IZ jest otwarta na zmiany i będzie rozmawiać o szczegółach we współpracy z OPI. Będą otwierane kolejne nabory i w przypadku zmiany kryteriów, IZ razem z OPI weźmie pod uwagę ten postulat.

Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek dodał, że przyjęcie strategii nie zależy od prezesa Sieci, tylko od kilku resortów, które stanowią radę Sieci. To jest państwowa sprawa i jest to niedopuszczalne, że duży potencjał, jaki posiadają te instytuty badawcze, wypada z naboru.

Pani Marta Mioduszevska wskazała, że IZ komunikowała z odpowiednim wyprzedzeniem, jaki będzie kształt kryteriów.

Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek zapytał, czy prezes Sieci ma wystąpić do IZ z postulatem zrezygnowania z wymogu formalnego przedstawiania strategii.

Pani Marta Mioduszevska odpowiedziała, że wypowiedź **Pana prof. dr hab. inż. Mariana Szczerka** zostanie zaprotokołowana i jest wystarczająca, żeby IZ zajęła się tym tematem.

Pani Patrycja Zeszutek wskazała, że Prezes Sieci może skierować wniosek do resortów odpowiedzialnych za przygotowanie strategii w zakresie przyspieszenia przygotowania dokumentu.

Pani Joanna Kuszlik-Cichosz, Zastępca Dyrektora OPI PIB ds. administracji, przedstawicielka Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego potwierdziła informację przekazaną przez **Panią Martę Mioduszevską**. IP otrzymała sygnał o problemie ze strategią i na roboczo kontaktowała się z IZ. Gdy dokumentacja była przygotowywana i były proponowane kryteria, to Sieć była w trakcie przygotowywania strategii i wszystko wskazywało na to, że zostanie ona przyjęta do końca 2023 r. Z tego prawdopodobnie powodu nie zgłaszano uwag do kryteriów, gdy były przedmiotem obrad KM. Zmieniły się jednak władze Sieci i sytuacja jest inna. OPI będzie rozmawiać na ten temat z IZ.

Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek wniósł o odnotowanie, że jest to jego formalny wniosek.

Pan dr inż. Zygmunt Krasieński zapytał, czy podobnie jak w POIR zostaną opracowane przez MFiPR wytyczne dotyczące rodzajów działalności gospodarczej wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach FENG.

Pani Patrycja Zeszutek poinformowała, że był to temat wielokrotnie podejmowany, chociaż nie na KM. IZ nie ma planów przygotowania podręcznika dotyczącego rodzajów działalności gospodarczej wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach FENG. To był dokument, który musiał być często aktualizowany, co tylko komplikowało ocenę i różne procesy.

Pan Grzegorz Żmuda, Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy UE, MFiPR, przedstawiciel Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 poinformował, że na poziomie całej UP nie było takiego podręcznika i również obecnie nie ma planów jego przygotowania.

Pani Patrycja Zeszutek odniosła się do uwagi **Pani Marzeny Chmielewskiej** zgłoszonej w punkcie dotyczącym wdrażania programu. Uwaga dotyczyła konieczności skrócenia czasu oceny projektów B+R. **Pani Patrycja Zeszutek** poinformowała, że w Ścieżce SMART te terminy są wynegocjowane z IP. Wyraziła nadzieję, że podział systemu oceny na dwa etapy przyczyni się do skrócenia tego czasu. W październiku br. rozpocznie się ocena trwających obecnie naborów i wtedy IP powinny mieć już zamknięty proces oceny wniosków z poprzednich naborów (zakończenie oceny planowane jest na sierpień oraz wrzesień br.) oraz mieć w pełni dostępne zasoby, aby przeprowadzić ocenę. IZ zdaje sobie sprawę, że cały proces oceny należy przyspieszyć.

Pani Patrycja Zeszutek zwróciła się z prośbą, aby przed posiedzeniami Grup roboczych członkowie Grup informowali sekretariat KM o zapraszanych przez siebie ekspertach lub innych osobach. IZ stara się, aby były to spotkania zamknięte, bez udziału osób postronnych. Zgłoszeń należy dokonywać na adres mailowy KMFENG@mfipr.gov.pl.

Pani Patrycja Zeszutek zwróciła uwagę na postulat **Pana prof. dr hab. inż. Mariana Szczerka**, aby materiał typu Raport na temat spójności przedstawiać częściej na KM, ale z racji tego, że ukazuje się on co 3 lata może to być trudnym zadaniem. Podziękowała wszystkim za udział w posiedzeniu, zarówno ten stacjonarny, jak i zdalny. Poinformowała, że kolejne posiedzenie Komitetu odbędzie się 18 września br. i zamknie obrady.

9. Wykaz skrótów

B+R – badawczo-rozwojowy

FENG – program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027

FNP – Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

IP – Instytucja Pośrednicząca

IZ – Instytucja Zarządzająca

IZTECH – Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii

KE – Komisja Europejska

KM – Komitet Monitorujący

MFiPR – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

POIG – Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013

POIR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

STEP – Platforma Technologii Strategicznych dla Europy (z ang. Strategic Technologies for Europe Platform)

UE – Unia Europejska

UP – Umowa Partnerstwa

Protokół przygotowała: Pani Alicja Wieczorek,

Sekretariat Komitetu Monitorującego FENG

Zaakceptowała: Pani Anna Świebocka

Zastępca Dyrektora Departamentu
Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR

przedstawicielka Instytucji Zarządzającej w Komitecie Monitorującym FENG

Zatwierdził: Pan Jan Szyszko

Przewodniczący Komitetu Monitorującego FENG

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej

10. Załącznik 1 - Lista osób biorących udział w posiedzeniu KM FENG 11 czerwca 2024 r.

CZŁONKOWIE

1. Pani Patrycja Zeszutek, Zastępczyni Przewodniczącego KM FENG, p.o. Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
2. Pani Anna Świebocka, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
3. Pan Tomasz Modzolewski, Kierownik, Departament Koordynacji Wdrażania Programów, przedstawiciel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
4. Pani Marta Guberow, Dyrektor Działu Wyboru Projektów, przedstawicielka Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
5. Pan Krzysztof Hoffman, Dyrektor Biura Instytucji Pośredniczącej w Departamencie Programów Europejskich, przedstawiciel Banku Gospodarstwa Krajowego,
6. Pani Joanna Kuszlik-Cichosz, Zastępca Dyrektora OPI PIB ds. administracji, przedstawicielka Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego,
7. Pan Michał Pietras, Dyrektor ds. Działalności Programowej, przedstawiciel Fundacji na rzecz Nauki Polskiej,
8. Pan dr inż. Radosław Kwapiszewski, Kierownik Zespołu ds. Wsparcia Oceny Projektów i Komercjalizacji, przedstawiciel Fundacji na rzecz Nauki Polskiej,
9. Pani Ewa Bieniek, Departament Strategii, MFiPR, przedstawicielka Instytucji do spraw koordynacji strategicznej Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce,

10. Pan Grzegorz Żmuda, Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy UE, MFiPR, przedstawiciel Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027,
11. Pan Piotr Machański, Departament Programów Regionalnych, MFiPR, przedstawiciel Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa w zakresie programów regionalnych,
12. Pani Małgorzata Wierzbicka, Dyrektor Departamentu Programów Ponadregionalnych, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
13. Pani Aneta Sałata, Departament Programów Ponadregionalnych, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
14. Pani Joanna Gajda-Sobieszkańska, Naczelnik Wydziału Koordynacji Programowania, Departament Programów Infrastrukturalnych, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
15. Pani Małgorzata Mika, Zastępca Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
16. Pan Adam Rędziński, Departament Instytucji Płatniczej, Ministerstwo Finansów, przedstawiciel ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
17. Pan Marcin Łata, Naczelnik Wydziału Rady Innowacyjności, Departament Innowacji i Polityki Przemysłowej, przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju i Technologii,
18. Pani Agata Madej, Departament Projektów i Strategii, Ministerstwo Cyfryzacji, przedstawicielka ministra właściwego do spraw cyfryzacji,
19. Pani Patrycja Zwolińska, Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, przedstawicielka Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania,
20. Pan dr Piotr Kryjom, Ekspert Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości, przedstawiciel Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości,
21. Pan Łukasz Medeksza, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii Miasta Wrocławia, przedstawiciel Unii Metropolii Polskich,
22. Pan Mariusz Marszał, Doradca Przewodniczącego Związku ds. programowych i legislacyjnych, przedstawiciel Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
23. Pan Andrzej Pietrasik, Burmistrz Płońska, przedstawiciel Związku Miast Polskich,
24. Pani Dorota Olearnik, Dyrektor Wydziału Zarządzania Funduszami, Urząd Miejski Wrocławia, przedstawicielka Związku Miast Polskich,
25. Pan Rafał Rudka, Kierownik Działu Współpracy, Informacji i Analiz w Biurze Związku Powiatów Polskich, przedstawiciel Związku Powiatów Polskich,
26. Pan Artur Kowalik, Dyrektor Departamentu Gospodarki, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, przedstawiciel Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej,

27. Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek, Wiceprzewodniczący Rady Głównej Instytutów Badawczych, przedstawiciel Rady Głównej Instytutów Badawczych,
28. Pani prof. dr hab. Danuta Sosnowska, Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy, Członek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawicielka Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
29. Pani prof. dr hab. Agnieszka Merkiś-Guranowska, Politechnika Poznańska, Członek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawicielka Rady Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
30. Pan prof. dr inż. Bogusław Dołęga, Zastępca Przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, przedstawiciel NSZZ „Solidarność”,
31. Pani Anna Kieracińska, Pełnomocnik B+R ds. komercjalizacji prac rozwojowych, przedstawicielka Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
32. Pan Sławomir Wittkowitz, członek Prezydium Forum Związków Zawodowych, przedstawiciel Forum Związków Zawodowych,
33. Pani Marzena Chmielewska, Zastępczyni Dyrektora Generalnego ds. rozwoju projektów, przedstawicielka Konfederacji „Lewiatan”,
34. Pani Bogumiła Frąckowiak, Naczelnik Wydziału Promocji Gospodarczej, Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu, przedstawicielka Związku Rzemiosła Polskiego,
35. Pani Bożena Lublińska-Kasprzak, Ekspert BCC ds. innowacji i funduszy UE, minister ds. przedsiębiorczości i innowacji w Gospodarczym Gabinecie Cieni BCC, przedstawicielka Business Centre Club,
36. Pan Rafał Szkop, Manager ds. Analiz, Legislacji i Współpracy Międzynarodowej, przedstawiciel Związku Przedsiębiorców i Pracodawców - Związek Pracodawców Polska Miedź,
37. Pani Anna Sokołowska, Dyrektor Biura Zarządu Związku Pracodawców Kłasy Polskie, Przedstawicielka Związku Pracodawców Kłasy Polskie,
38. Pan Adrian Pieńkowski, Koordynator ds. programów krajowych w Zespole ZBP ds. Programów Publicznych i Środowisk Gospodarczych, przedstawiciel Związku Banków Polskich,
39. Pan dr inż. Zygmunt Krasiński, Prezes Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii, przedstawiciel Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii,
40. Pan Jaromir Ćwikła, Dyrektor Prawny, przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Gospodarczego,
41. Pan Łukasz Pupek, Ekspert, przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Gospodarczego,
42. Pani Anna Grzegorzczak, Członek Rady Koordynacyjnej Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii PACTT, Dyrektor Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, przedstawicielka Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii,
43. Pani Marzena Mażewska, Pełnomocnik ds. Standardów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości

w Polsce, przedstawicielka Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce,

44. Pan Marian Mójta, Prezes Zarządu, Przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz osób z niepełnosprawnościami - Dolnośląskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej,
45. Pani dr Ewa Rumińska-Zimny, Wiceprezes Zarządu SKK, przedstawicielka organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn - Stowarzyszenie Kongres Kobiet,
46. Pani Ewa Sufin-Jacquemart, Wiceprezes Zarządu SKK, przedstawicielka organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn - Stowarzyszenie Kongres Kobiet,
47. Pani Justyna K. Ochędzan, przedstawicielka organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania włączenia społecznego – Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych,
48. Pan Robert Kłosowski, przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz niedyskryminacji – New Europe Foundation,
49. Pan Petros Tovmasyan, przedstawiciel organizacji pozarządowej zajmującej się monitoringiem działań instytucji publicznych (organizacja strażnicza) - Klaster Innowacji Społecznych,
50. Pan Rafał Dymek, przedstawiciel federacji organizacji pozarządowych - Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych,
51. Pan dr Wojciech Szymalski, Członek grupy roboczej Polskiej Zielonej Sieci „Fundusze Europejskie dla Klimatu”, Prezes Fundacji Instytut na rzecz Ekorozwoju, przedstawiciel federacji organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony środowiska - Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć,
52. Pan Szymon Liszka, Członek grupy roboczej Polskiej Zielonej Sieci „Fundusze Europejskie dla Klimatu”, Prezes Zarządu Fundacji na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, przedstawiciel federacji organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony środowiska - Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć;

OBSERWATORZY

53. Pan Simeon Shenev, Zastępca Dyrektora Wydziału ds. Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, przedstawiciel Komisji Europejskiej,
54. Pani Benedicte Charbonnel Zabdyr, Menedżer Programu FENG w Wydziale ds. Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, przedstawicielka Komisji Europejskiej,
55. Pani Marta Mioduszevska, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
56. Pan Michał Ptaszyński, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Cyfrowego, MFiPR, przedstawiciel Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027,

57. Pan Piotr Brzozowski, Departament Komunikacji i Promocji Funduszy Europejskich, MFiPR, przedstawiciel Instytucji koordynującej do spraw informacji i promocji,
58. Pan Mariusz Lenkiewicz, p.o. Dyrektora Delegatury w Olsztynie, przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli,
59. Pan Marcin Dziułka, Zastępca Dyrektora Departamentu Audytu Środków Publicznych, Ministerstwo Finansów, przedstawiciel Szefa Krajowej Administracji Skarbowej pełniący funkcję Instytucji Audytowej,
60. Pani Katarzyna Koszykowska, Główny Specjalista ds. Badań i Rozwoju, PGE Energia Ciepła S.A., przedstawicielka Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych,
61. Pani Ewa Mikos, Przewodnicząca Komisji ds. cyfryzacji i Przemysłu 4.0 AHK, przedstawicielka Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej,
62. Pan Tomasz Kot, Rzecznik Funduszy Europejskich, MFiPR;

POZOSTALI UCZESTNICY

63. Pani Anna Forin, Dyrektor Departamentu Usług Proinnowacyjnych, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
64. Pan Daniel Węgrzynek, Zastępca Dyrektora Departamentu Usług Proinnowacyjnych, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
65. Pani Izabela Fiszer, Zastępca Dyrektora Departamentu Internacjonalizacji Przedsiębiorstw, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
66. Pani Katarzyna Wójcik-Suława, Ekspert, Departament Internacjonalizacji Przedsiębiorstw, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
67. Pani Magdalena Gąsior, Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.,
68. Pan Grzegorz Małycka, Zespół Rzecznika Funduszy Europejskich, Biuro Ministra, MFiPR,
69. Pani Beata Pstrągowska, Departament Innowacji, Cyfryzacji i Transferu Wiedzy, przedstawicielka Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

Przedstawiciele IZ FENG (Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR):

70. Pan Wilhelm Dworak,	80. Pani Aneta Sobota-Białas,
71. Pani Agnieszka Fabisiak-Maszewska,	81. Pani Aneta Szczepkowska,
72. Pani Bożena Gołąb,	82. Pani Dorota Tkacz,
73. Pani Justyna Hermanowicz,	83. Pani Alicja Wieczorek,
74. Pani Izabela Jachimowska,	84. Pani Joanna Witecka,
75. Pan Kamil Jurzak,	85. Pani Natalia Załużna.
76. Pan Tomasz Kacperski,	
77. Pani Magda Konert,	
78. Pani Agnieszka Lerek,	
79. Pan Łukasz Małecki,	